

Aan de leden van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Tweede Kamer der Staten Generaal

Amsterdam, 18 april 2019

Betreft: AO Huiselijk geweld/Kindermishandeling van woensdag 24 april 2019

Geachte leden,

Ten behoeve van agendapunt 2 Rapportage van de Nederlandse overheid over de uitvoering van het Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld (Verdrag van Istanbul) van het Algemeen Overleg Huiselijk geweld/Kindermishandeling van 24 april a.s., stuurt Atria, kennisinstituut voor emancipatie en vrouwengeschiedenis, u ter kennisgeving de reactie ¹ op het syntheserapport *De prevalentie van huiselijk geweld en kindermishandeling in Nederland*, gepubliceerd door het WODC op 6 februari 2019 (zie bijlage). Deze reactie is opgesteld ter gelegenheid van het monitoringsbezoek van de GREVIO-commissie – het Raad van Europa-orgaan dat toeziet op de implementatie van het Verdrag van Istanboel - aan Nederland op 11 en 12 maart 2019. Het betreft een aanvulling op de Schaduwrapportage van het Netwerk VN-Vrouwenverdrag,² waaraan Atria tevens heeft bijgedragen. Atria stelt het zeer op prijs dat naar aanleiding van de rapportage over het WODC-synthese rapport, ambtenaren van het ministerie van VWS en vertegenwoordigers van het WODC met Atria in gesprek gaan over deze knelpunten. De onderhavige brief aan uw Commissie heeft primair tot doel u op de hoogte te stellen van de inhoud van Atria's reactie op het WODC-syntheserapport gezien dat het om verplichtingen gaat die voortvloeien uit het Verdrag van Istanbul. Voor een bredere analyse m.b.t. gendergerelateerd geweld in Nederland, gebaseerd op de Schaduwrapportage, verwijst Atria naar de brief die het Netwerk VN-Vrouwenverdrag u zal doen toekomen, en die Atria onderschrijft.

Hieronder volgt een samenvatting van twee hoofdpunten uit de analyse over het gepubliceerde WODC-onderzoek:

Gendersensitiviteit: van erkenning naar beperkte implementatie

Atria is zeer verheugd met de expliciete erkenning van de noodzaak van gendersensitief onderzoek naar huiselijk geweld, in 2016 sterk bepleit in een eerdere brief voorafgaand aan de start van het onderzoek.³ In het huidige syntheserapport is een uiteenzetting opgenomen over de rol van gender bij huiselijk geweld, en zijn verscheidene aanpassingen opgenomen t.o.v. eerder WODC-onderzoek, waaronder in de gebruikte vragenlijst en aanvullende analyses. De onderliggende onderzoeksopzet en –methoden zijn desalniettemin niet wezenlijk veranderd met het oog op het behoud van vergelijkbaarheid. Het uiteindelijke doel van de studie – betrouwbare prevalentiecijfers en de identificatie van trends door de tijd heen – is helaas niet behaald. Een aantal van de beperkingen van de studie is gelieerd aan een gebrek aan gendersensitiviteit in methodiek en uitvoering van het onderzoek (dataverzameling en –analyse).

¹ Atria, *Comments on 'The Prevalence of Domestic Violence and Child Abuse in the Netherlands,'* maart 2019, [hier](#) te raadplegen.

² Netwerk VN-Vrouwenverdrag, *Joining Forces to Break the Circle of Violence against Women*, Oktober 2018, [hier](#) te raadplegen.

³ Atria, brief ten behoeve van het AO Gendergerelateerd geweld in afhankelijkheidsrelaties, 4 april 2018, [hier](#) te raadplegen.

Internationale vergelijkbaarheid

Een bijkomend gevolg van het onvoldoende aanpassen van onderzoeksmethoden en dataverzameling is een zeer beperkte vergelijkbaarheid met internationale data. In de Memorie van Toelichting bij het Verdrag van Istanbul, wordt het belang van de internationale vergelijkbaarheid van prevalentieonderzoek benadrukt en wordt lidstaten geadviseerd hun nationale dataverzameling aan te passen aan de reeds bestaande gestandaardiseerde indicatoren en methoden, zoals die van de Fundamental Rights Agency (FRA) van de Europese Unie.⁴ In een analyse van eerdergenoemd FRA-onderzoek,⁵ pleitte Atria in 2014 voor de ontwikkeling van prevalentieonderzoek in Nederland dat qua methodiek aansluit bij de gangbare internationale enquêtetechnieken, zoals die van het FRA-onderzoek, zodat de uitkomsten betrouwbaar en vergelijkbaar zijn.

Ondanks de vaststelling van bovenstaande lacunes, is Atria, zoals gezegd, verheugd dat het WODC gedeeltelijk gehoor heeft gegeven aan de oproep vanuit de academische wereld en het maatschappelijk middenveld om prevalentieonderzoek gendersensitiever te maken. Vervolgonderzoek blijft van groot belang om dit doel dichterbij te brengen en kennishiaten te dichten. De instelling van een adviescommissie onderzoeks- en kennisprogramma Geweld hoort nergens thuis (GHNT) kan hierin een belangrijke rol vervullen. Atria spreekt de hoop uit dat in deze commissie adequate aandacht voor specifieke gendersensitiviteit wordt geborgd.

Atria is graag bereid om met u over het bovenstaande van gedachten te wisselen, of u van nadere informatie te voorzien.

Hoogachtend,

Prof. Dr. Renée Römkens
Directeur-bestuurder Atria
Bijzonder hoogleraar Gender-Based Violence – Universiteit van Amsterdam

⁴ Raad van Europa, *Explanatory Report to the Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence*, CETS 2011: Article 11, pp. 14 - 15.

⁵ R. Römkens, T. De Jong en H. Harthoorn, *Geweld tegen vrouwen: Europese onderzoeksgegevens in Nederlandse context*, Amsterdam: Atria, Kennisinstituut voor emancipatie en vrouwengeschiedenis 2014.